

ויש לדון בזה ג"כ אם נתערב ורוצה ליקח כולם אם יוצא, אם אמרין ההיתר נהפך להיות איסור כעין הפלוגתא ביור"ד סימן ק"ט כמו שמאריך בזה הרא"ש בחולין,⁽¹⁾ או דילמא כיון דיש ממ"נ דעכ"פ כשר אחד בידו, או דילמא אחר שנתערב בין שני מורכבים נפסל ונדחה, ותן לחכם ויחכם עוד.⁽²⁾ (3)

העיבר"י

תיח

בסדר כריכת ההדסים והערבות כלולב

בענין כריכת הלולב עפ"י האריז"ל שנותנים הדס מימינו והדס משמאלו והדס באמצע ושני ערבות אחד מימין ואחד משמאל, נהגו פה בקהל חסידים ליתן ב' הערבות בפנים ועליהם ההדסים,⁽⁴⁾ ואמרו דכך נהגו עפ"י מרן השמ"ש זיע"א, אמנם בקהל חסידים עפ"י האדמו"ר מחב"ד משימים ג' הדסים בפנים והערבות מבחוץ אחד מכאן ואחד מכאן, וכן מסתבר דאיך ס"ד שיהיה חג"ת מלבוש נהי"ם,⁽⁵⁾ ועוד שיהיו חצונים מבחוץ כמו שדומים הרשעים, ובספר פרדס לרש"י הלכות סוכה סימן

קצ"א מבואר דאם מחפין על ערבות מסכן נפשו עיי"ש בלשוננו,⁽⁶⁾ ועיין בפע"ח בלשוננו, וטענתי עמהם ואין משיב כראוי.

ע"כ נראה הלכה כהאדמו"ר שהם הרבים. ואני ג"כ עשיתי כן, ועתה העידו לי החכמים דקהל חסידים מו"ה ניסן עני בשם רבותיו חסידי בבל ומערב, ובשם הרא"ם רב דחברון⁽⁷⁾ ומהר"צ הי"ו כי גם הם כורכים כהאדמו"ר וכדברי הפרדס לרש"י שכתב דנחשב כמו קוצץ בנטיעות אם הערבה מכוסה ע"י ההדס, ע"כ השמרו ברוחכם לנהוג או כהרמ"א או כהאדמו"ר מחב"ד זצ"ל.

העיבר"י

תיט

אם צריך לבדוק הלולב קודם הברכה

אודות לולב אם צריך בדיקה לפני הברכה בכל יום אם לא נחלק, כמו בציצית דצריך בדיקה לפני הברכה, ויש לחלק דהתם איכא חזקת חיוב של מלבוש, וזה אינו. דגם כאן איכא חזקת חיוב דגברא, ונ"ל דאין צריך לבדוק אם נחלקו שהרי לא נפסל

(1) כוונתו למה דאיתא ביור"ד סימן ק"ט סעיף ב' מחלוקת הרשב"א והרא"ש אם איסור שנתבטל חד בתרי שנתבטלו ביחד, דהרשב"א אוסר, והרא"ש מתיר כיון שהאיסור נהפך להיות היתר, ועיין בהערה הבאה.

(2) רבינו מחדש חידוש גדול, דכמו באיסור שנתערב חד בתרי נהפך האיסור להיות היתר לדעת הרא"ש, א"כ אפשר דגם בהיתר שנתערב באיסור, נהפך ההיתר להיות איסור, ולפי"ז אם אתרוג כשר נתערב בב' אתרוגים מורכבים אפשר דלא יצא גם אם יטול ג' האתרוגים בבת אחת או בזה אחר זה, כיון דהאתרוג הכשר נהפך להיות פסול, ורבינו נשאר בספק, ולכאורה זה תלוי בספק שנתבאר בהערה ב', ועיין עוד בפרמ"ג בפתיחה להלכות תערובות אם היתר שנתערב באיסור נהפך להיות איסור ממש ולוקה על כל חתיכה.

(3) איתא במהרי"ט אלגזי בספרו קהלת יעקב מערכת ס' סימן רל"ג באתרוג שאינו ראוי לאכילה שנתערב עם אתרוג כשר אם יכול לצאת ידי חובתו ע"י שיטול שניהם, כיון דכלפי שמיא גליא איזה אתרוג ראוי לאכילה יוצא, או כיון דאיסור עכשיו לאכול את שניהם מחמת ספק איסורא, אינו יוצא אפילו אם נטל את שניהם, ובספר בית השואבה סעיף מ"ה כתב דבאתרוג אין צריך לאוכלו, אלא שיהיה ראוי לאכילה, וכיון שראוי לאכילה אם יבא אליהו, כיון דכלפי שמיא גליא מה ההיתר, יוצא בזה, וכאן הוה הספק להיפוך, אם ההיתר נהפך להיות איסור.

(4) כנראה מדברי רבינו שקהל חסידים שנהגו עפ"י מרן השמ"ש היו נותנים הערבות ועליהם ההדסים, והנהגים עפ"י האדמו"ר הזקן היו נוהגים לתת ההדסים תחילה ואח"כ הערבות מעל ההדסים, וכנראה כך היה מקובל בידם מהאדמו"ר, כי בשו"ע הרב אין שום משמעות לזה. ואולי כיון שבפסקי הסידור כתב תחילה סדר הנחת ההדס ואח"כ סדר הנחת הערבות משמע שהסדר הוא בדוקא, מתחלה ההדסים ואח"כ הערבות וצ"ע.

(5) בשער הכוונות דף ק"ה כתב דג' בדי הדס הם חסד גבורה תפארת. שני בדי ערבה נצח והוד. ולזה כוונת רבינו דאין יכול להיות שיהיה חג"ת מלבוש לנהי"ם, דאם ישימו ההדסים על הערבות, הוה חג"ת מלבוש לנהי"ם.

(6) וז"ל שם ואין להגביה ערבה על ההדס ולא לחפותו בו והמגביהו והמחפיהו בה עובר על דברי חכמים ומסתכן בעצמו עכ"ל. ורבינו הבין שמה שכתב "ולא לחפותו" הכוונה שההדסים מכסין על הערבות.

(7) הגאון רבי אליהו מני הרב דחברון.